

KINNITATUD
direktori 26.10.2023
käskkirjaga nr 1-3/4

HEIMTALI PÕHIKOOI ÕPPEKAVA

I ÜLDSÄTTED

Riikliku õppekava alusel koostab põhikool kooli õppekava. Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse ja koolikollektiivi kokkuleppest kooli eripära kohta.

Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab põhikooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on esitatud valdkonniti koondatuna lisadena.

Põhikooli kooliastmed on:

- 1) I kooliaste – 1.–3. klass
- 2) II kooliaste – 4.–6. klass
- 3) III kooliaste – 7.–9. klass

II ÜLDOSA

Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning –põhimõtted

Põhieesmärk on luua õpilastele keskkond omandamiseks põhiharidust, mis tagab neil valmisoleku elukestvaks õppeks ning kujundab temast isiksuse, kes

- peab lugu enesest ja kaasinimestest, oma kodust ja perekonnast
- lähtub oma tegevuses ja otsustustes üldinimlikest kõlbelistest põhimõtetest
- järgib seadusi ja on teadlik oma kodanikuõigustest ja -kohustustest
- hindab terveid eluviise, hoiab loodust, elab keskkonnasäästlikult
- oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata
- tunneb end oma rahva liikmena, austab oma isamaad
- oskab õppida, hankida ja kasutada infot
- on ettevõtlik ja tuleb toime muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas

Õppekasvatustöös lähtume järgmistest põhimõtetest:

- igal õpilasel on õigus omandada haridust vastavalt oma võimetele
- arvestame kultuuri- ja sotsiaalset keskkonda, milles me elame
- kooli, Heimtali piirkonna, Mulgimaa ajaloo uurimise ja tundmaõppimise kaudu kasvatame õpilastes kodukohaarmastust
- omavahelistes suhetes lähtume põhimõttest: ära tee teisele seda, mida sa ei taha, et

- sulle tehakse; väärtustame kõiki inimesi ja usaldusel põhinevat koostööd
- aitame õpilastel selgusele jõuda oma võimetes ning kalduvustes ja kujundada isikupäraselt õpistiili, pakkudes mitmekesiseid õpistrateegiaid
- kaasame lapsevanemaid nii koolielu kui oma lapse õpitee kujundamise küsimuste arutamisse ja otsustamisse
- klassivälise tegevusega aitame kaasa ainetundides toimuva täiendamisele
- kasutame erinevaid õppetöö vorme, mis aitaksid õpilastel probleeme näha ja püstitada, neid lahendada, arendaksid neis kriitilist ja loovat mõtlemist
- kujundame õpilaste käitumist üldtunnustatud eetiliste ja moraalsete tõekspidamiste järgi
- Heimtali põhikool on mõisakool ja väärtustab tõekspidamisi, mis sobilikud tänapäeva ja mida on paikkonnas enne meid viljeletud. Väärtustame mõisnike Siversite poolt ehitatud hooneid ja uurime mõisa, mõisnike ja kooli ajalugu ning jäädvustame tulevastele põlvetele.
- Õppetöö mitmekesistamiseks rakendame õuesõpet, lõimime õppeaineid. Võimalusel kaasame Keskkonnainvesteeringute keskuse keskkonnateadlikkuse programmi vahendeid ning korraldame õppereise aastaringselt.
- Koolidevahelised projektid jätkuvad võimalusel Pühajärve Põhikooli, Käina Kooli ja Viljandi valla haridusasutustega ning põhikoolide huvitegevusliku teatri- ja muusikaõhtu „Me hoolime“ raames.

Õppe- ja kasvatusprotsessis arvestatakse järgmiste väärtuste kinnistamisega:

- Ausus ja hoolivus
- Pärandkultuuri tundmine
- Koostööoskus, ettevõtlikkus ja loovus
- Seaduskuulekus ja vastutustundlikkus
- Tervislik eluviis, toimetulek ja eneseareng

Pädevuste kujundamine

- Pädevused kujundatakse õppeprotsessi käigus kõigi õppeainete ja huvitegevuse kaudu
- Pädevus on teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus teatud valdkonnas tulemuslikult toimida
- Õppeainepädevus määratletakse ainekavades, mis on õppekava lisadeks
- Heimtali Põhikooli õppekava eesmärk on kujundada õpilastes põhikooli riiklikus õppekavas määratletud üldpädevusi:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus –õpilane suudab hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.

Hoitakse kooli traditsioone ja luuakse uusi, koolipäevik oma kooli info ja fotoga, koolivorm, kooli ajaleht Heimtali Teataja 3x aastas, aktused ja pidulikud kogunemised, väärtusmängud klassijuhataja tundides, teatrikülastused, õpilaste esinemised erinevatel üritustel, sh laulu- ja tantsupeod; mulgi kultuuri sündmustel, erinevatel kultuurivaldkonna konkurssidel osalemine.

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane suudab ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste

inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Kool arendab pidevalt tugisüsteemi hariduslike erivajadustega õpilaste toetamiseks. Koolil on kujunenud traditsiooniks heategevuslik sündmus Me hoolime. „Teistmoodi koolipäevad” võimaldavad kohtuda erineva (kultuuri)taustaga inimestega. Õpilased ja õpetajad kajastavad koolielu kooli ja valla ajalehes ning kooliraadios.

3) enesemääratluspädevus – õpilane suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Koolil on mitmekesised võimalused arendada õpilaste füüsilist tervist liikumise kaudu nii spordihoones, staadionil, väljõusaalis kui õuesõppes kooli lähiehitist ja loodusradadel. Korraldatakse õppereise/-käike ERM Heimtali muuseumi, tähistatakse tervisepäeva matkadega lähiehitist. Osaletakse Interaktiivsel terviseviktoriinil.

4) õpipädevus – õpilane suudab hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist; kasutada õpitut; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.

Kooli õppekavas on klassijuhataja tund II ja III kooliastmes, kus teemadeks õpioskuste arendamine ja loovtööde koostamise ja esitlemise põhitööd. 8. klassis sooritavad õpilastel 3. kooliastme loovtöö vastavalt juhendile. Õpilased osalevad erinevatel olümpiaadidel ja konkurssidel. II ja III kooliastmes saavad õpilased majandus-, ettevõtlus- ja karjääriõppe tundides ettevõtlikkusele suunavaid praktilisi ülesandeid.

Õppemeetoditena rakendatakse aktiivõppemeetodeid ja leitakse võimalusi ainetevaheliseks lõiminguks. Koolis kujundatakse õpilastes oskusi iseseisvaks tööks, kohusetunnet ja täpsust ning aktiivset mõtlemist. Oma osa on huviringidel, kus on võimalik õpipädevusi arendada. Tegutsemine rühmas annab oskused ülesannete jagamiseks ja aja planeerimiseks.

5) suhtluspädevus – õpilane suudab ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid; oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

Suhtluspädevust arendatakse koolis eelkõige klassijuhataja tundides, ekskursioonidel ja õppereisidel, töövarjupäevadel, esinemistega aktustel ja loovtööd esitledes, koolilehele ja kooliraadiotele Mõisa Hääl kaastööd tehes, teiste koolide õpilastega kohtudes, võistlustel ja sündmustel väljaspool kooli, raamatukogu külastades, kodanikupäeva kõnevõistlusel, emakeele nädala üritustel.

6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - õpilane suudab kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid. Koostada erinevaid ülesandeid ja lahendada praktilisi ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.

Õpilased osalevad ainevõistlustel- ja konkurssidel, matetalgutel, Känguru võistlustel, õppereisidel ja loodusmatkadel erinevatesse keskustesse ja teemaparkidesse, kus saab lahendada praktilisi ülesandeid. Kasutatakse IT- võimalusi.

7) ettevõtlikkuspädevus – õpilane suudab seada eesmärgi ja neid ellu viia; näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest. Reageerida paindlikult muutustele ning võtta vastu arukaid riske.

Koolis toimub integreeritult õpilaste ettevõtlikkuse toetamine alates 1. klassist. Valikainetena on õppekavas ettevõtlus- ja majandusõpe 2. ja 3. kooliastmes, lisaks karjääriõpetus 9. klassis. Tehakse koostööd Töötukassa Viljandi keskusega. Töövarjupäeval osalevad 8. (oma koolis ametitega tutvumiseks) ja 9. klassi õpilased (väljaspool kooli), samuti Tööle kaasa! oma vanemate töökohal. Koolis tegutseb õpilasesindus, kes on

ülekoooliliste õpilasürituste (Me hoolime, sõbrapäev jpt) ja laatade korraldamisel eestvedajaks. Õpilased koostavad ja kaitsevad loovtöö III kooliastmes.

8) digipädevus - õpilane suudab kasutada uuenevat digialast tehnoloogiat: leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Koolis õpetatakse digioskusi integreeritult alates 1. klassist, valikainena 2., 4. ja 7. klassis. Osaletakse digikeskkonnas läbiviidavatel tasemetöodes, katsetestides, viktoriinidel ja konkurssidel. Klassivälises tegevuses pakutakse õpilastele loenguid ja õpet interneti ohutusest, vajadusel kaasatakse veebipolitseinik. Füüsilises keskkonnas on üleminek terminalilt personaalsete digivahendite juurde, et suurendada ainetundides õpilaste digioskusi.

Õppimise käsitlus

Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskuju, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) **arvestatakse** õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) **arvestatakse**, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) **võimaldatakse** õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) **kasutatakse** teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; **tehakse** uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;

5) **luuakse võimalusi** õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);

6) **kasutatakse** nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);

7) **kasutatakse** asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;

8) **kasutatakse** diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäihte individuaalsust.

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab Heimtali põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone. Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) osaleb kogu koolipere;

2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;

3) suhtutakse kõikidesse õpilastesse eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;

4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;

7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;

8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;

9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;

11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

12) korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas (nii palju kui see on mõisahoone tingimustes võimalik);
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada Heimtali rahvaraamatukogu kooliraamatukoguna;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes, nt õppereisid, ERM Heimtali muuseum, Viljandi linn ja muuseum, raamatukogud, kirikud, matkad RMK radadel ja looduskeskustesse jms – iga klass vähemalt 1 kord poolaastas) ning virtuaalses õppekeskkonnas. Võimalusel kaasatakse lisaraha projektidest.

I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboteid ning täidab nendega seotavaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes

- 1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks

edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse; 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

Õppe ja kasvatuses rõhuasetused II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuses põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
 - 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
 - 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
 - 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Tal on ettekujutus ja teadmised maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õige kirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse

arendamisele;

4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;

5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;

6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

Läbivad teemad

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitletused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteülesei, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

Läbiva teema õpetust toetavad klassijuhataja töö, karjääriõpetus valikainena, karjäärialane tegevus on planeeritud klassiti ka läbi aineõpetuse (erinevate ametite tutvustused, töövaldkonnad, vajalikud isikuomadused), mis arendab õpilase õpi- ja meeskonnatööoskusi jm, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks, elukestvaks õppimiseks ning karjäärivalikute tegemiseks. 9.klassi õpilased viibivad töövarjupäeval väljaspool kooli, 8. klass varjutab koolis esinevaid erinevaid ametid meistrimehest direktorini. Klassivälises tegevuses on traditsioonilised karjäärpäevad, vilistlaste esinemised ja Tagasi kooli ettevõtmised.

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

Eesmärkide elluviimiseks läbiviidavad projektid saavad teoks KIKi keskkonnateadlikkuse programmi abil. Meisterdatakse lindudele pesakaste ja pannakse parkmetsa üles. Sagedased külalised koolis on keskkonnateenistuse spetsialistid ja osaletakse nende programmides. Praktilised õppused ja õppekäigud rahuldavad õpilaste uudishimu ja teadmisjahu ning laiendavad silmaringi.

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

Õpilased saavad ennast teostada kooli õpilasesinduses, algatades erinevaid tegevusi ja sündmusi. 8. ja/või 9. klass külastab Viljandi vallavalitsust, et saada infot omavalitsuse toimimisest ning tutvuda ametitega vallamajas. Valikainete kavas on vabatahtlik töö ja mittetulundusühenduste põhimõtetega tutvumine ning MTÜ Heimtali Mõisakooli Seltsi tegevuse tutvustus. Klassijuhataja jpt ainetundides ning huviringides käsitletakse päevapoliitika sündmusi.

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

Hoitakse kooli traditsioone ja luuakse uusi, mõtestatakse lahti, millistele sündmustele või isikutele on traditsioonid rajatud (Mart Raud – kodukoha kirjamees, Anu Raua ja ERM Heimtali muuseumi rahvakultuuripärand, Eesti Vabariigi aastapäeva aktused ja pidulikud kogunemised), õpilaste esinemised erinevatel üritustel, sh laulu- ja tantsupidudel, erinevatel kultuurivaldkonna konkurssidel osalemine, teatrikülastused. Õpetajad on osalenud mõisakoolide projektides ja on integreerinud mõisatemaatikat erinevatesse ainekavadesse. Koolis on õppevahendina kasutada Imbi-Sirje Tormi koostatud raamat “Ajastupilte Heimtali koolist“ II osa.

5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;

Õpilased ja õpetajad kajastavad koolielu kooli ja valla ajalehes ning kooliraadios. Selleks valmistudes õpivad koostama vastavaid tekste ning eetikareegleid. Paljud ainetunnid võimaldavad kasutada nii paberandmeid kui interneti, et sisu kriitiliselt analüüsida. Tegutseb meediaring.

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

Õpilane peab järgima digikeskkonnas samu moraalilisi ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Peab olema teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskama kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Oluline rõhk õppetöös digivahendite kasutamisel on just nende eesmärgipärane kasutamine info otsimiseks, tõlketöök, esitluste koostamiseks, koduste tööde tegemiseks jms. Näitlikustamise ja tööturu statistikat kasutades aidatakse õpilastel jõuda arusaamisele, et tulevasel tööturul on väga oluline olla pädev uutes tehnoloogiates ja IKT vahendite kasutamises.

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

Terve noore kasvamisele aitavad kaasa erinevad loengud ennetustegevuses, õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, vee- ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi. Õpilased õpivad liikkuseeskirju ja saavad sooritada jalgratturi eksami (3.kl), osalevad (6.klass) KEAT õppes ja antakse ohutuspäeval edasi teadmisi kaasõpilastele. Koolis pakutav toit on tervislik ja peetakse oluliseks jälgida, et kõik sööksid

sooja koolilõunat.

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid, reageerides alati võimalikult kiiresti täiskasvanute poolt. Analüüsitakse süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi nt väärtuskasvatuse mängude abil. Suunatakse õpilasi juhinduma oma käitumises üldtunnustatud eetilistest põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel. Õpilased osalevad kollektiivi (klassi, kooli, huviringi) kodukorra reeglite väljatöötamises ning

järgivad neid. Õpilasi suunatakse väljaspool kooli käituma samu tõekspidamisi silmas pidades (bussipeatuses, kooli- või liinibussis, avalikel üritustel jne)

Õppe ja kasvatuse korralduse alused

Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest.

Kohustuslikud ja valikõppeained

Kooli õppekavas on esitatud järgmised **kohustuslike õppeainete** ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
- 3) matemaatika: matemaatika;
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- 6) kunstained: muusika, kunst;
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.

A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. **B-võõrkeelena** on valikus saksa ja vene keel alates 2023/24. õppeaastast.

Kooli õppekavas on esitatud järgmised **valikõppeainete** ainekavad:

- 1) informaatika 2., 4. ja 7. klassis (digioskuste õppe integratsioon kajastub kõikides ainekavades ja õpetaja töökavades)
- 2) inglise keele algõpe – 2. klassis
- 3) disainiõpetus – 5. klassis
- 4) rahatarkus – 4. klassis
- 5) ettevõtlusõpe – 5. klassis
- 6) ettevõtlus- ja majandusõpe – 7. klassile
- 7) ettevõtlus- ja karjääriõpetus - 9. klassis
- 8) sotsiaalpedagoogiline nõustamine – sotsiaalpedagoog vastavalt Rajaleidja soovitudele

Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassiti esitatud LISANA.

III kooliastme loovtöö korraldatakse 7.- 8. klassis, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu omaalgatuslik vorm. Õpilane võib valida töö juhendaja kooli õpetajate ja töötajate seast või väljastpoolt kooli täiskasvanu (lapsevanem, ettevõtja vms). Reeglina võib ühel juhendajal olla maksimaalselt 2 tööd. Valikud ja kokkulepped tehakse 7. klassi lõpuks. Teematika valikul lähtub kool õppekava läbivatest teemadest.

Loovtöö temaatika valib kool, täpsema temavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka paaristööna. Kaitsmine ja kokkuvõtted tehakse 8. klassis maikuus. Töö teema kantakse kooli lõputunnistusele. [Heimtali Põhikooli loovtööde koostamise juhend ja kaitsmise kord](#) on leitav kooli kodulehel.

Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb koolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse koolis või Töötukassas.

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri või poolaasta algul.

Õpilase arengu toetamine koolis

(1) Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

(2) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(3) Liikumispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat.

(4) Kõnepuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat, suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu ning loobuda B-võõrkeele õppes.

(5) Kuulmispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat, suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu ning loobuda B-võõrkeele õppes. Lisanduvad keeleõppe tunnid võib asendada viipekeele õppega.

(6) Nägemispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning suurendada tehnoloogia valdkonna õppemahtu.

(7) Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

(8) Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

1) õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral

kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;

2) õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;

3) õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;

4) kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

Heimtali Põhikooli tugisüsteemi rakendamine: <https://heimtalikool.ee/tugisusteem/>

Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Kooli hindamisjuhendi aluseks on „Põhikooli riiklik õppekava“ ja „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“.

1. EESMÄRK

1.1. Hindamise põhieesmärk on õpilaste õppima motiveerimine ning tema individuaalsete õpitulemuste määramine. Hindamise kaudu antakse teavet õpilase õpiedukusest nii õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale kui ka lapsevanemale.

1.2. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab aineõpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades tema teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

1.3. Õpitulemuste hindamine jaguneb järgmiselt: kujundav hindamine, õpiprotsessi hindamine, arvestuslik hindamine ja kokkuvõttev hindamine.

1.4. Õpiprotsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine.

1.5. Arvestuslik hindamine on ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine.

1.6. Õpilase poolt eelnevat iseseisvat ettevalmistust nõudvate arvestuslike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.

1.7. Otsuse selle kohta, kas ja kuidas kasutatakse arvestuslikul hindamisel protsessihindeid ning kujundava hindamise tulemusi, teeb õpetaja, teavitades sellest õpilasi trimestri algul.

1.8. Oskusainetes (muusika, kunst, kehaline kasvatus, tööõpetus) arvestatakse õpitulemuste arvestuslikul hindamisel ka õpilase individuaalset arengut.

2. TEAVITAMINE

2.1. Õppeaasta on jaotatud kolmeks trimestriks. Trimestri kokkuvõtavad hinded nähtavad Stuudiumis, I kooliaste väljastab paberkandjal. Kõigile õpilastele väljastatakse klassitunnistus paberkandjal õppeaasta lõpus.

2.2. Iga trimestri algul teavitatakse õpilasi, mida ja millal hinnatakse. Lapsevanemaid teavitatakse lastevanemate üldkoosolekul, klassikoosolekutel ning individuaalsetel vestlustel ning Stuudiumis.

2.3. Kontrolltööde läbiviimise ajad lepitakse klassiga eelnevalt kokku, et vältida tööde kuhjumist ja hajutada õpilaste koormust ning kajastada Stuudiumi kontrolltööde plaanis.

2.4. Õpilasel võib olla päevas üks, nädalas kuni kolm kontrolltööd. Tunnikontrollide hulk päevas ei ole piiratud.

2.5. Õpilane on kohustatud ette valmistuma igaks kontrolltööks ja vormistama kodused ülesanded.

2.6. Hindamise põhimõtted seletatakse lahti ainekavades ning õpetaja töökavades määratakse

aeg ja vorm. Hindamisjuhendid nähtavad Stuudiumis õppeaine juures.

2.7. Õpetaja kannab samal päeval kella 17.00-ks Stuudiumisse antud tunni info (tunnikirjeldus, koduse töö, puudujad, märkused).

3. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE

3.1. I klassis hinnatakse I trimestril õpitulemusi sõnaliste hinnangute abil, mille sisu ja vorm

kinnitatakse õppenõukogus õppeaasta algul. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

3.2. Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

3.3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada

ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

3.4. Õpetaja määratleb **ainekavas kujundava hindamise põhimõtted** kooskõlas kooli hindamise

korraldusega, arvestades oma aine eripära ja võimalusi kujundavaks hindamiseks. Võib kasutada õpimappide süsteemi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

4. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE KUI KOKKUVÕTVATE HINNETE ALUS.

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

Numbriline hindamine toimub viie palli süsteemis, kus:

4.1. hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületavad neid;

4.2. hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

4.3. hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

4.4. hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

4.5. hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

4.6. Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%. I klassi õpilase hindamisel I trimestril kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid: “tubli”, “hästi”, “harjuta”.

4.7. Valikainetes võib kasutada arvestatud või mittearvestatud, mida on võimalik viie palli süsteemi ümber arvestada,

4.8. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”. Sooritamata või esitamata töö märgitakse Studiumisse „!“. Kui

kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata (!), antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

5. JÄRELE VASTAMISE JA HINDE PARANDAMISE KORD

5.1 Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik”, „nõrk” või on hinne asemel on märges „!”, antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks (kommentaaris märgitakse vastamise tähtaeg kahe nädala jooksul kuupäevaliselt).

5.2 Järele vastamine toimub kokkuleppel aineõpetajaga. Kui õpilane pole trimestri lõpuks nõutavaid arvestuslikult hinnatavaid ülesandeid täitnud, märgitakse trimestri hindeks „1”.

5.3. Järele vastamisele eelneb üldjuhul õpetaja konsultatsioon.

5.4. Uus hinne kantakse Stuudiumisse parandushindena.

6. KOKKUVÕTVAD HINDED JA JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE

6.1 Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ja trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.

6.2 Trimestrihinde võib jätta panemata

6.2.1 kui õpilane on puudunud üle 50% vastava aine tundidest

6.2.2 kui õpilasel on sooritamata perioodi arvestuslikud tööd

6.3 Õpilasele, kellel on kokkuvõttev trimestri hinne jäänud välja panemata, antakse võimalus need kokkuleppel õpetajaga järele vastata ning kokkuvõttev hinne pannakse välja pärast arvestuslike tööde sooritamist.

6.4 Kokkuvõtva hindamisena võib kool arvestada kooliväliseid õppimist või tegevust koolis õpetatava osana juhul, kui esitatakse vastav tõend.

6.5 Õpilast ja vanemat teavitatakse kokkuvõtivatest hinnetest.

6.6 I klassis moodustub kokkuvõttev aastahinne I trimestri sõnalistest hinnangutest ning II ja III trimestri numbrilistest hinnetest, mis kokkuvõttes näitavad, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

6.7 Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval trimestril omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele “1” („nõrk”).

6.8 Positiivse aastahinde eeldus on vähemalt rahuldavad kolme trimestri hinded.

6.9 Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, koostatakse selles õppeaines täiendava õppetöö kava või määratakse mõni muu tugimeede, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

6.10 Trimestrihinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase trimestri lõppu.

6.11 Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase trimestri lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

6.12 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

6.13 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning

kuulab ära tema arvamuse.

6.14 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

7. KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE

7.1 Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

7.1.1. Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.

7.1.2. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.

7.1.3. Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse Stuudiumisse ja klassitunnistusele.

7.1.4. Õpilasele antakse arenguvestlusel klassijuhataja poolt vähemalt kord õppeaastas hinnang käitumise kohta.

7.2 Hoolsuse hindamine

7.2.1 Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

7.2.2 Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati

7.2.3 kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

7.2.4 Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult,

7.2.5 on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

7.2.6 Hoolsushindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt, ei täida vahel tundides õpetajate nõudmisi või jätab mõnikord täitmata kodused õppeülesanded.

7.2.7 Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub

7.2.8 õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

7.3 Käitumise hindamine

7.3.1 Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

7.3.2 Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab koolis heaks kiidetud käitumisnorme eeskujulikult ja järjepidevalt. Puuduvad suulised ja kirjalikud märkused.

7.3.3 Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane, kes täidab kooli kodukorra nõudeid järjepidevalt.

7.3.4 Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud väikseid eksimusi.

7.3.5 Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

- 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kaheksa õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- 3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 4) Õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.
- 5) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses.

Karjääriõppe ja nõustamise korraldamine

Kool toetab õpilasi karjääri kujundamisel.

Kooli õppekavas on valikaine 9. klassile.

Korraldatakse karjääriõppega seotud sündmusi: karjäärinädal, teemapäevad, külalisõpetajad koolis, õppereisid jms.

Karjääri küsimustes aitab õpilasi kooli karjääriõpetuse õpetaja koostöös Töötukassaga.

Karjääriõpetuse tunde viiakse läbi Viljandi Töötukassas osakonnas kohapeal.

Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Õpetaja töökava koostamise eesmärgid:

tagada õppeprotsessis tegevuste eesmärgipärasus ja läbimõeldus et õpetaja saaks teostada seiret õppeprotsessis toimuva üle viia läbi efektiivsemalt refleksiooniprotsessi detailsemalt kavandada üld- ja valdkonnapädevuste ja läbivate teemade loimimist õppeaine õpitulemustega.

Õpetaja töökava on elektrooniline (üldplaani kajastada Stuudiumis) ja kavandatud õppenädalate lõikes, mis sisaldab õppeaine nimetust, õppe- ja kasvatusesemärke, hindamise aluseid, õpitulemusi, õppesisu, üld- ja valdkonna-pädevustest lähtuvalt taotlused õpilase teadmiste, oskuste, väärtushinnangutele ja käitumisele.

Kui õppeaine on loovtöö koostamise võimalus, siis kirjeldada selle põhimõtted, sisu ja vorm ning hindamine.

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Heimtali Põhikooli õppekava kehtestab kooli direktor ja on kooli õppe- ja kasvatustöö alusdokument. Muudatusi sellesse tehakse järgneva korra järgi:

- Õpetajad/õpetajate grupid edastavad oma ettepanekud kooli hoolekogule või kooli direktorile.
- Lapsevanemal on õigus esitada oma ettepanekud kooli hoolekogule või direktorile.
- Ettepanekud esitatakse kirjalikult.
- Õppenõukogu arutab ettepanekuid vastavalt laekumise järjekorras.
- Õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- Kooli direktor korraldab õppekava avalikustamise kooli veebilehel.
- Tehtavad muudatused hakkavad kehtima uue õppeaasta algul 1. septembrist.